

جمال شورجه (فیلمساز) ابوالقاسم طالبی (فیلمساز) محمد کاسبی (بازیگر) رسول ملافی پور (فیلمساز) شهریار بحرانی (فیلمساز) پرویز شیخ طادی (فیلمساز) داود میرباقری (فیلمساز) حسین یاری (بازیگر) پروانه معصومی (بازیگر) مهدی فقیه (بازیگر) ابراهیم حاتم‌کیا (فیلمساز) سلحشور (فیلمساز) هادی محمدیان (ویولانا) مجید مجیدی (فیلمساز) شهید آوینی (فیلمساز) جواد اردکانی (فیلمساز)

به مناسبت صدویست و دومین سالگرد اختراع سینما

بخش اول **محمد رضا محقق**

دستاورد برادران لومیر در ایران

حال و روز سینمای ایران خوب نیست. آن را که عیان است چه حاجت به بیان است؟! اما این حال و روز بد مال امروز و دیروز نیست و از سال‌ها و بلکه دهه‌های قبل‌تر از این، چنین وضعیتی پدید آمده و کسی فکر جدی برایش نکرده تا رسیدیم به امروز، به معلول؛ آن هم فارغ از زمینه‌ها و عقبه و علت‌های اصلی پیدا و پنهان!

اما براسی اینک بر ناسخت بازیبنی و واکاوی درست و کامل و جامع و مانعی درباره حال بد هنر هفتم امروز کشورمان داشته باشیم چاره‌ای نداریم جز اینکه به پشت سر و راهی که طی کرده‌ایم نگاهی بیندازیم. نگاهی قییق و درست، نگاهي به چشم باز و از سر عقل و نقد.

اگرچه هنوز هم دقیقاً معلوم نیست وقتی از سینمای ملی حرف می‌زنیم دقیقاً از چه چیزی حرف می‌زنیم و با اینکه حداقل حدود چهل سال از طرح نوین این مقوله پس از انقلاب اسلامی می‌گذرد ولی هنوز هم هیچ تعریف جامع و مانعی برای این تعبیر توسط مدعیان و مخبران و منتقدان و دیگر اصناف فکری سینما و البته خود هنرمندان تولید نشده و معمولاً قضیه به تکرار یکسری تعبایر و مفاهیم و مصادیق نه چندان منقح بر گزار، و رفع و رجوع می‌شود!

شاید برای ورود به بحث، ابتدا باید یک مرور کوتاه تاریخی در این حوزه داشته باشیم و بعد به وجوه مختلف بحث ملت در سینما بپردازیم.

برادران لومیر، در دسامبر ۱۸۹۵ دستگاری را به راه انداختند به نام سینماتوگراف. این دستگاه که در آن دوران بسیار پیچیده می‌نمود عکس‌های متحرک را نشان می‌داد. لومی‌یر با چرخاندن دستک آن عکس‌های متحرک را روی پرده‌ای سفید به نمایش می‌گذاشتند. آنها پس از استقبال پارسی‌ها از سینماتوگراف، نمایندگانی به کشورهای مختلف فرستادند تا مردم آن کشورها را با این دستگاه آشنا کنند.

سینما زمانی و به نحوی وارد ایران شد که به سان سوغاتی فرهنگی و وسیله‌ای که بیشتر به بازی اشرافی درباریان قاجار وجهی مدرن و امروزی بدهد درآمد و شمایلی یک وسیله بدیع برای ادامه یافتن عیش حکام و عیاشان دربار قاجار در قالی‌نو فراهم ساخت.

مظفرالدین‌شاه در یکی از سفرهای سیاحتی‌اش به فرنگ، سینماتوگراف را می‌بیند و دستور خرید آن را می‌دهد و به ایران می‌آورد تا از آن به‌طور خصوصی استفاده کند و سینما در پس پرده حرمسرایش به خدمت درآید.

چهار، پنج سال بعد از ورود خصوصی سینما به ایران نمایش فیلم توسط میرزا ابراهیم خان صحافی‌اشی که سفر به اروپا در تجربه کرده بود، علنی می‌شود. صحافی‌اشی که با کاربرد سینما آشنا شده بود، آن‌را به میان مردم برد، این تاریخ (۱۹۰۵) برای نمایش فیلم در ایران تقریباً هم‌عصر با اکثر کشورهای پیشرفته جهان شد و این در حالی بود که جامعه ایران به مدد حکام شکمباره و درباریان عیاشش نه بهره‌ای از صنعت داشت و نه سودی از جریان پیشرفت‌های علمی و فرهنگی.

نه نشانه‌های عظمت و پیشوانه دینی این ملت رشید در وجه کارگزارانش هویدا بود و نه حتی روزنه‌هایی از ملت باسابقه و تمدن اصیل ایرانی و اسلامی. جالب اینکه اهالی مرعوب حکومتی معتقد بودند که کار سینما را باید خارجی‌ها برعهده گیرند و بنابراین فعالیت‌های سینماداری را در ایران آن دوران، افراد غیر ایرانی شکل دادند. فیلم سازی نیز تقریباً با چنین رویکرد منفعلانه و مرعوبانه‌ای شکل گرفت.

با انقلاب مشروطه مجدداً اولین مباشران سینما در ایران غیر ایرانی بودند. کسانی نظیر روسی‌خان (یوآف)، آقا یوسف اسماعیلوف، لوین و یاکوبسن.

اولین ایرانی همی که نخستین فیلم ناطق را می‌سازد، در خارج از ایران و در کشور هند به کار فیلمسازی می‌پردازد!

اینها همه گویای این نکته است و گواه این حقیقت و واقعیت تلخ که از همان ابتدا، اقتباس و تقلید، ساختار سینمای ایران را دچار تشمت کرد و بنای بدون استحکام، فکر، ذوق و سلیقه ایرانی و بی‌توجه به ویژگی‌های بومی و ارزش‌های مذهبی و قومی شکل گرفت. اما به‌راستی چرا؟! و مهم‌تر اینکه این رویکرد تاریخی، چه استعمار و امتدادی تا این دوره که ما تجربه‌اش می‌کنیم داشته است؟

سینمایی که نه ملی شد و نه دینی!

سینمای ملی! این موضوع، فرصت مغتنمی است تا با تأمل و تمرکز جدی در نقش و کارکردهای سینمای ایران به عنوان هنری تأثیرگذار و آسیب‌شناسی آن از منظر توجه نسبت به ماهیت دینی و انقلابی نظام اسلامی ایران و نیز تمرکز بر هویت ملی و باورمندی و باوروی ارزش‌های میهنی ایران اسلامی، به این هنر مدرن و مهم و فراگیر و پرمخاطب جهان معاصر که گروهی از متفکرین آن را آموزگار تفکر بشر امروز خوانده‌اند توجهی دیگر و تأملی نو رواداریم.

سینمای ایران را می‌توان به خصوص در دوران پس از انقلاب از منظرهایی همچون نوع تعامل آن با موضوعاتی نظیر انقلاب اسلامی و دفاع مقدس و خانواده و نقش زن در آن و نیز بسیاری از موضوعات و مضامین و معارف دیگر نگریست و مورد نقد و تحلیل قرار داد.

تشخیص و ردیابی اینکه سینمای ایران در این بیش از دهه که از انقلاب و تولد نوینش می‌گذرد چه نسبتی با این مفاهیم و موقعیت‌های خطیر و مهم تاریخی داشته می‌تواند چراغی باشد فراره آینده حرکت این سینما و روشنگر نقاط قوت و ضعف این رسانه- صنعت و هنر ملی، اینها کلیدواژه‌ها و عناصر تعیین‌کننده در هویت سینمایی و مفاهیم و معارف منتشر و مستتر در هنر هفتم ایران پس از انقلاب هستند هم‌چنان که برخی از آنها جزء عناصر اصلی و زمینه‌های همیشگی و اصیل کارکردهای سینمایی محسوب می‌شوند.

کارکردهایی که گاه وجه مثبت و پیشرو و تعالی بخش می‌یابند و گاه شکل معیوب و نادرست و اغفال‌کننده و مخرب‌مثل نقش و حضور زن و در ادامه و به تبع آن، کارکردها و تصویرگری‌هایی که از خانواده در سینما ارائه می‌شود. گاه از زن به عنوان عنصری برای بهره‌مندی‌ها و التذاذات مادی و جنسی در سینما مورد سوء‌استفاده قرار می‌گیرد مثل آنچه که در بخش قابل توجهی از سینمای غرب شاهد هستیم و گاه هم به مراتب بالا و بالاتر از تربیت می‌گردیم که در این زمینه بسیاری از پیشرفت‌های انسانی و رسیدن به مراتب والا و بالای الهی و آسمانی و مایه ظهور و بروز توانمندی‌های اصیل و ناب و تابناکی مثل حقیقت مادرانگی و عاطفه‌مندی و لطافت و احساسات پاک زنانه باشد، به تصویر درمی‌آید.

اینها همه می‌تواند به عنوان غایت و معنا در سینما ظهور کند و در یک سیستم واحد و یکپارچه ذیل تعبایری مثل ساختار و محتوا که در نهایت یک «فیلم» را شکل می‌دهند و از هم قابل تفکیک هم نیستند، رخ نماید.

سایه‌روشن کارنامه سینمای ایران

اما واقعیت آن است که کارنامه سینمای ایران از طول بیش از سه دهه گذشته مشحون از نقاط روشن و تاریک و گویا و جویای موفقیت‌ها و شکست‌ها و زیبایی‌ها و زشتی‌هایی است که به نوعی می‌توان گفت برآیند تلاش‌ها و مجاهدت‌ها و شکست‌ها و خوت‌ها و آحیانا غرض‌ورزی‌های رخ داده در فراز و فرود این سال‌ها و تب و تاب تولید صدها اثر سینمایی از طیف متنوع و مختلف هنرمندان است که باید از منظری منصفانه و کارشناسانه و به منظور رفع و رجوع این نواقص و معایب در آینده این هنر برجسته و جدی و مهم قرار گیرد.

در این مقال، ابتدا نگاهی فشرده و گذرا داریم به تاریخچه این هنر و شکل و شیوه ورود آن به ایران و سپس تأملی در موضوع سینمای پس از انقلاب خاصه از منظر نگاه و رهنمودهای امام امت نسبت به این هنر.

نگاهی که تمسک به آن و توجه به دغدغه‌ها و منویات و فرامینش می‌تواند سلامت سینمای ایران را تضمین و راه را برای رسیدن به افق‌های روشن و والای این هنر ارزشمند و پیشرو، بیش‌از پیش مهیا کند.

وقت در عمرم آدم ترسوئی نبودم و می‌دانم که باید به تکلیفم عمل بکنم و کنار نمی‌کشم.

عرصه هنر تئاتر آزار می‌دهد، چیست؟

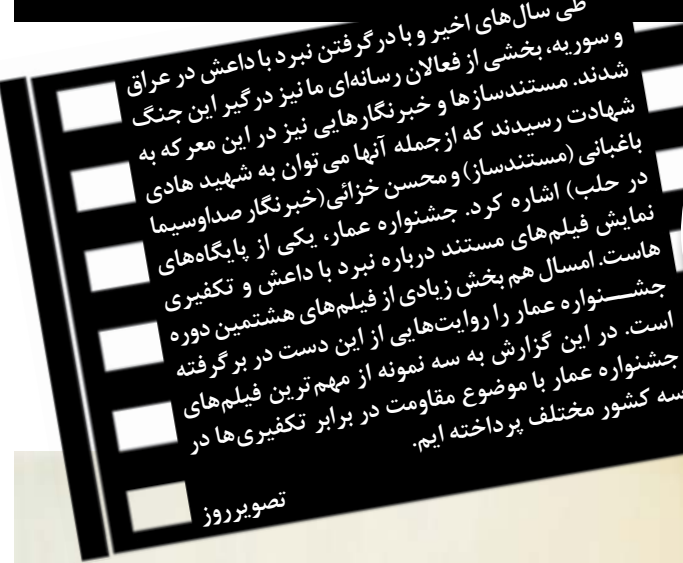
عمده‌ترین مشکل نیروهای متعهد و معتقد در عرصه هنر نمایش، ناشی‌نشدن تشکیلات است. در این عرصه ما به یک تشکیلات قوی احتیاج داریم. البته قطعا کسی از بیرون نمی‌آید برای ما هنرمندان متعهد تشکیکل ایجاد کند، خود نیروهای متعهد در عرصه نمایش باید این تشکیلات را ایجاد کنند تا این‌قدر ضربه نخوریم.

سالها پیش - بین سال‌های ۶۴ تا ۷۰ - ما یک کانونی داشتیم به نام «کانون تئاتر بانسوان». در این کانون دوره‌های مختلف هنری برگزار می‌کردیم و هرسال تعداد زیادی هنرجو را آموزش می‌دادیم. شاید نزدیک به ۹۰ درصد آن هنرچوها الان جزء کارگردانان، بازیگران، عروسک‌گردانه‌ی مطرح هستند. ما در کانون‌روی یک اصولی اینها را تربیت می‌کردیم که در این دلیل که تشکیلات نداشتیم وقتی اینها وارد فضای کار شدند، جو غالب و تفکراتی که در تضاد با اصول ما هست، خیلی از اینها داشتند. نیروهای آموزش دیده‌اند. حتی ما به خاطر نداشتن تشکیلات نمی‌توانیم مخاطبین خود را حفظ کنیم و ارتباط مان به تماشاجی‌های آثارمان قطع می‌شود.

برای اینکه هنرمندان متعهد عرصه هنر هفتم بتوانند به خلاقیت برسند و آثار خلاقانه و بکر تولید کنند چه راهی را پیشنهاد می‌کنید؟

برای خلاق شدن و تراوش ذهن یک راه ساده وجود دارد. لازم نیست راه‌های عجیب و غریب را طی کنیم. ما از رودخانه خودمان آب برمی‌داریم و از چشمه خودمان جاری می‌شویم. به نظر من عمق گرفتن از «نماز» یک راه خیلی موثر است. اینکه یک انسان با تمام محدودیت‌هایش به «نامحدود» متصل شود و نماز را توجه بخواند قطعا تراوش خلاقیت در وجودش ایجاد می‌شود و می‌تواند آثار خیلی خوبی تولید کند.

ممنون از وقتی که در اختیار ما قرار دادید.

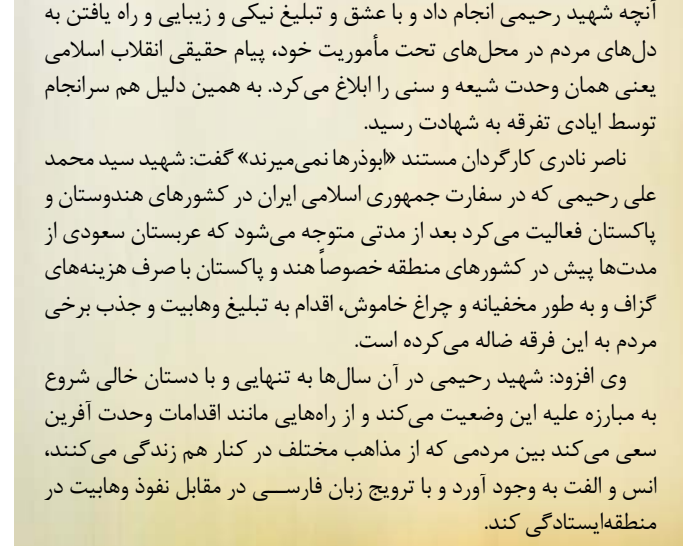

یک انقلابی در هند

مستند «بوذرها نمی‌میرند» نیز روایتی دیگر از مبارزه با وهابیت است. اما آنچه این فیلم را با سایر آثار با این مضمون متفاوت کرده این است که این فیلم روایتگر مبارزه یک انقلابی با وهابیان در هند و پاکستان است. شهید سید محمد علی رحیمی، راینز فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در دلی، قهرمان این مستند است. ما در این فیلم با همسر شهید رحیمی همراه می‌شویم. دیدن تصاویری متفاوت از آنچه در فیلم‌های بالیوودی از هند دیده بودیم، یکی از جلوه‌های این مستند است. در این مستند می‌بینیم که یک انقلابی، تنها از راه فتح قلب‌ها می‌تواند آرمان‌های مقدس خود را پیش ببرد. درست مانند آنچه شهید رحیمی انجام داد و با عشق و تبلیغ نیکو و زیبایی و راه یافتن به دل‌های مردم در محل‌های تحت مأموریت خود، پیام حقیقی انقلاب اسلامی یعنی همان وحدت شیعه و سنی را ابلاغ می‌کرد. به همین دلیل هم سرانجام توسط ابدی تفرقه به شهادت رسید.

ناصر نادری کارگردان مستند «بوذرها نمی‌میرند» گفت: شهید سید محمد علی رحیمی که در سفارت جمهوری اسلامی ایران در کشورهای هندوستان و پاکستان فعالیت می‌کرد بعد از مدتی متوجه می‌شود که عربستان سعودی از مدت‌ها پیش در کشورهای منطقه خصوصاً هند و پاکستان با صرف هزینه‌های گزاف و به‌طور مخفیانه و چرچ‌خاموش، اقدام به تبلیغ وهابیت و جذب برخی مردم به این فرقه ضاله می‌کرده است.

وی افزود: شهید رحیمی در آن سال‌ها به تنهایی و با دستان خالی شروع به مبارزه علیه این وضعیت می‌کند و از راه‌هایی مانند اقدامات وحدت‌آفرین سعی می‌کند بین مردمی که از مذاهب مختلف در کنار هم زندگی می‌کنند، انس و الفت به وجود آورد و در این فرآیند زبان فارسی در مقابل نفوذ وهابیت در منطقه‌ایستادگی کند.

نادری افزود: همچنین تصاویری هم از مدافعان حرم ایرانی که به شهادت رسیده‌اند، در این مستند آورده شده است.

وی در ادامه درباره مشکلات ساخت مستند «راز حلب» بیان کرد: شرایط ساخت این مستند در سوریه، بسیار سخت بود به‌صورتی که در مناطق نامناسب و جنگی حلب، شب را سیری می‌کردیم و این موضوع باعث شد تیم سه نفره ما مریش شوند. از آن مهم‌تر، حضور در فضای جنگی، موجب شده بود تا کار ما برای ساخت این مستند دشوارتر شود.

این مستندساز اضافه کرد: ساخت «راز حلب»، جوابی برای پایه‌گوییانی است که قصد ایجاد تفرقه و شبهه در ماجرای حضور مدافعان حرم در کشور سوریه و مقابله با تروریست‌های داعش داشتند.

وی تصریح کرد: «راز حلب»، نخستین مستند جامع و کامل درباره حلب است که در کنار روایت سرگذشت این شهر در جنگ، آزداسازی آن را هم روایت می‌کند؛ البته تا امروز، شاهد تولید مستندهای متعددی درباره این شهر بوده‌ایم اما اینکه مستندی به‌صورت جامع و به‌وضیعت حلب بپردازد تا به حال ساخته نشده بود و «راز حلب» نخستین اثر از این دست مستندها محسوب می‌شود.

گفت‌وگو با اعظم بروجردی نماینده‌نویس و کارگردان

هنرمندان متعهد تئاتر به تشکیلات قوی احتیاج دارند

انوشه میرمرعی

روزهای پاییز باروی بآن باسـخـگـوی سوآلاتم شد. در حالی که خستگی در چهره‌اش مشهود بود؛ قبل از شروع مصاحبه جلسه داشت و بعد از مصاحبه هم می‌خواست برای تمرین نمایشنامه‌ای که قرار است برای ایام فاطمیه روی صحنه اجرا شود، سراغ بازیگران نمایشش برود...

با اینکه اعظم بروجردی را اهالی رسانه بیشتر با نمایشنامه‌هایش می‌شناسند اما بیشتر مردم هنوز او را به عنوان نویسنده سریال پرمخاطب «پهلوان نمی‌میرد» به یاد می‌آورند.

قرار مصاحبه را در پردیس تئاتر تهران گذاشت و در عصر یکی از آخرین روزهای پاییز باروی بآن باسـخـگـوی سوآلاتم شد. در حالی که خستگی در چهره‌اش مشهود بود؛ قبل از شروع مصاحبه جلسه داشت و بعد از مصاحبه هم می‌خواست برای تمرین نمایشنامه‌ای که قرار است برای ایام فاطمیه روی صحنه اجرا شود، سراغ بازیگران نمایشش برود...

نمی‌شود چنین کاری کرد و از خط قرمزها گذشت. درست است که الان جلوه‌گری کفر و شرک خیلی عیان است ولی وظیفه من این است تا درختی باشم که میوه و ثمره خوب تولید می‌کند. اتفاقاً وظیفه دارم آن زیبایی‌هایی که خیلی عیان نیست را جلوی چشم‌ها بیاورم. دیالوگ یکی از نمایش‌هایم این بود که دخترها فقط این مردمانی نیستند که ایرونی پاچه بزی و لب‌های انتری دارند، آن دخترهایی که صبح زود بر سر سجاده هستند هم مردمانی هستند. یعنی این دختر صد من آرایش کرده گرچه جلوه‌گر‌اش بیشتر است اما آن دخترهای عقیف در خانه که اتفاقاً تعدادشان هم زیاد هست را باید در نظر داشت و به جامعه نشان داد.

تحقیق و پژوهش در نوشتن آثارتان چه جایگاهی دارد؟

اول اینکه هیچ وقت در سال‌های فعالیت‌بر منبناي سفارش کار نکردم. باید حتما موضوعی برای خودم مسئله بشود، در مورد آن به اندازه کافی تحقیق بکنم؛ بعد نوشتن را شروع می‌کنم. در مرحله بعد من در کار‌هایم به پوسـتـه مذهب نمی‌پردازم؛ عمق مذهب برایم مهم است. برای همین مدت‌ها برای نوشتن یک نمایشنامه، گاهی چند سال وقت می‌گذارم و تحقیق می‌کنم. مثلا مدت طولانی است که درباره حضرت زینب (سلام الله علیها) دارم تحقیق می‌کنم. همین الان حدود ۱۴۰ صفحه متن آماده کرده‌ام که به صورت داستانی است درباره ایشان نوشته‌ام؛ اما هنوز آنچه می‌خواهم در نیامده. برای همین آن کار را کنار گذاشته‌ام تا با گذشت زمان تحقیقاتم تکمیل بشود و وجود خودم از دانستن پر بشود و بعد لبریز شود. یعنی باید به مرحله‌ای برسیم که اول کمبود غنی شوم از پژوهش، بعد در مرحله بعد چیزی برای مخاطبم بنویسم که او هم از آن اثر غنی بشود و آن لذت معنوی را ببرد.

شده از طول این سالها عدم حمایت و نامهربی باعث نشود تا ادامه کار دشوار بشود؟

چند سال پیش نمایشنامه‌ای را روی صحنه بردم که موضوعش مرتبط با امام حسین (علیه‌السلام) بود. موقع تصویب و قرارداد بستن خیلی‌ها قول داده بودند برای اجرای این نمایش همکاری کنند اما از آنجا که نام نمایش را گذاشته

نمی‌شود چنین کاری کرد و از خط قرمزها گذشت. درست است که الان جلوه‌گری کفر و شرک خیلی عیان است ولی وظیفه من این است تا درختی باشم که میوه و ثمره خوب تولید می‌کند. اتفاقاً وظیفه دارم آن زیبایی‌هایی که خیلی عیان نیست را جلوی چشم‌ها بیاورم. دیالوگ یکی از نمایش‌هایم این بود که دخترها فقط این مردمانی نیستند که ایرونی پاچه بزی و لب‌های انتری دارند، آن دخترهایی که صبح زود بر سر سجاده هستند هم مردمانی هستند. یعنی این دختر صد من آرایش کرده گرچه جلوه‌گر‌اش بیشتر است اما آن دخترهای عقیف در خانه که اتفاقاً تعدادشان هم زیاد هست را باید در نظر داشت و به جامعه نشان داد.

تحقیق و پژوهش در نوشتن آثارتان چه جایگاهی دارد؟

اول اینکه هیچ وقت در سال‌های فعالیت‌بر منبناي سفارش کار نکردم. باید حتما موضوعی برای خودم مسئله بشود، در مورد آن به اندازه کافی تحقیق بکنم؛ بعد نوشتن را شروع می‌کنم. در مرحله بعد من در کار‌هایم به پوسـتـه مذهب نمی‌پردازم؛ عمق مذهب برایم مهم است. برای همین مدت‌ها برای نوشتن یک نمایشنامه، گاهی چند سال وقت می‌گذارم و تحقیق می‌کنم. مثلا مدت طولانی است که درباره حضرت زینب (سلام الله علیها) دارم تحقیق می‌کنم. همین الان حدود ۱۴۰ صفحه متن آماده کرده‌ام که به صورت داستانی است درباره ایشان نوشته‌ام؛ اما هنوز آنچه می‌خواهم در نیامده. برای همین آن کار را کنار گذاشته‌ام تا با گذشت زمان تحقیقاتم تکمیل بشود و وجود خودم از دانستن پر بشود و بعد لبریز شود. یعنی باید به مرحله‌ای برسیم که اول کمبود غنی شوم از پژوهش، بعد در مرحله بعد چیزی برای مخاطبم بنویسم که او هم از آن اثر غنی بشود و آن لذت معنوی را ببرد.

شده از طول این سالها عدم حمایت و نامهربی باعث نشود تا ادامه کار دشوار بشود؟

چند سال پیش نمایشنامه‌ای را روی صحنه بردم که موضوعش مرتبط با امام حسین (علیه‌السلام) بود. موقع تصویب و قرارداد بستن خیلی‌ها قول داده بودند برای اجرای این نمایش همکاری کنند اما از آنجا که نام نمایش را گذاشته

با فیلم‌ها و فیلمسازهای هشتمین جشنواره عمار

ناختن در قلب تکفیری‌ها با سلاح دوربین

افشای راز حلب

«راز حلب» هم عنوان مستند دیگری درباره جبهه مقاومت و نبرد با داعش است. این فیلم روایت حسن شمشادی، خبرنگار صداوسیما در سوریه است که به ماجرای عملیات آزادسازی حلب از سلطه داعش می‌پردازد. این مستند ابتدا با یک تاریخ نگاری درباره نسبت تکفیری‌ها با حلب می‌پردازد. حتی مصطفی عقاد، کارگردان فیلم‌هایی چون «الرساله» (محمد رسول‌الله(ص)) و «عمر مختار، شیر صحرا» نیز در همین شهر به دست تکفیری‌ها ترور شد. در ادامه نیز با مردم و کارشناسان و فرماندهان نظامی مصاحبه می‌شود. این مستند بیشتر در پی بازگویی حقایق در حاشیه فتنه سوریه است. از جمله حمایت‌های غربی‌ها از تروریست‌ها.

ناصر نادری که کارگردانی «راز حلب» را هم برعهده‌دار درباره این فیلم گفت: بخشی از تصویربرداری این مستند در «بیل» و «الزهراء» انجام شده و در این اثر به موضوع آزادسازی آنها هم پرداخته شده است. ما در مستند «راز حلب» اعلام کردیم که رسانه‌های خارجی، اتفاقات شهرهای نیل و الزهرا را پوشش نمی‌دهند. این مستندساز خاطرنشان کرد: ما در مسیر ساخت این مستند، برخوردی هم با خبرنگاران آمریکایی در حلب داشتیم اما آنها حاضر به مصاحبه با ما نشدند که این موضوع، بخشی از مستند است البته صحبت نکردن آنها با ما جزئی از سیاست‌شان است.

نادری افزود: همچنین تصاویری هم از مدافعان حرم ایرانی که به شهادت رسیده‌اند، در این مستند آورده شده است.

وی در ادامه درباره مشکلات ساخت مستند «راز حلب» بیان کرد: شرایط ساخت این مستند در سوریه، بسیار سخت بود به‌صورتی که در مناطق نامناسب و جنگی حلب، شب را سیری می‌کردیم و این موضوع باعث شد تیم سه نفره ما مریش شوند. از آن مهم‌تر، حضور در فضای جنگی، موجب شده بود تا کار ما برای ساخت این مستند دشوارتر شود.

این مستندساز اضافه کرد: ساخت «راز حلب»، جوابی برای پایه‌گوییانی است که قصد ایجاد تفرقه و شبهه در ماجرای حضور مدافعان حرم در کشور سوریه و مقابله با تروریست‌های داعش داشتند.

وی تصریح کرد: «راز حلب»، نخستین مستند جامع و کامل درباره حلب است که در کنار روایت سرگذشت این شهر در جنگ، آزداسازی آن را هم روایت می‌کند؛ البته تا امروز، شاهد تولید مستندهای متعددی درباره این شهر بوده‌ایم اما اینکه مستندی به‌صورت جامع و به‌وضیعت حلب بپردازد تا به حال ساخته نشده بود و «راز حلب» نخستین اثر از این دست مستندها محسوب می‌شود.

نادری افزود: همچنین تصاویری هم از مدافعان حرم ایرانی که به شهادت رسیده‌اند، در این مستند آورده شده است.

وی در ادامه درباره مشکلات ساخت مستند «راز حلب» بیان کرد: شرایط ساخت این مستند در سوریه، بسیار سخت بود به‌صورتی که در مناطق نامناسب و جنگی حلب، شب را سیری می‌کردیم و این موضوع باعث شد تیم سه نفره ما مریش شوند. از آن مهم‌تر، حضور در فضای جنگی، موجب شده بود تا کار ما برای ساخت این مستند دشوارتر شود.

این مستندساز اضافه کرد: ساخت «راز حلب»، جوابی برای پایه‌گوییانی است که قصد ایجاد تفرقه و شبهه در ماجرای حضور مدافعان حرم در کشور سوریه و مقابله با تروریست‌های داعش داشتند.

وی تصریح کرد: «راز حلب»، نخستین مستند جامع و کامل درباره حلب است که در کنار روایت سرگذشت این شهر در جنگ، آزداسازی آن را هم روایت می‌کند؛ البته تا امروز، شاهد تولید مستندهای متعددی درباره این شهر بوده‌ایم اما اینکه مستندی به‌صورت جامع و به‌وضیعت حلب بپردازد تا به حال ساخته نشده بود و «راز حلب» نخستین اثر از این دست مستندها محسوب می‌شود.

نادری افزود: همچنین تصاویری هم از مدافعان حرم ایرانی که به شهادت رسیده‌اند، در این مستند آورده شده است.

وی در ادامه درباره مشکلات ساخت مستند «راز حلب» بیان کرد: شرایط ساخت این مستند در سوریه، بسیار سخت بود به‌صورتی که در مناطق نامناسب و جنگی حلب، شب را سیری می‌کردیم و این موضوع باعث شد تیم سه نفره ما مریش شوند. از آن مهم‌تر، حضور در فضای جنگی، موجب شده بود تا کار ما برای ساخت این مستند دشوارتر شود.

این مستندساز اضافه کرد: ساخت «راز حلب»، جوابی برای پایه‌گوییانی است که قصد ایجاد تفرقه و شبهه در ماجرای حضور مدافعان حرم در کشور سوریه و مقابله با تروریست‌های داعش داشتند.

وی تصریح کرد: «راز حلب»، نخستین مستند جامع و کامل درباره حلب است که در کنار روایت سرگذشت این شهر در جنگ، آزداسازی آن را هم روایت می‌کند؛ البته تا امروز، شاهد تولید مستندهای متعددی درباره این شهر بوده‌ایم اما اینکه مستندی به‌صورت جامع و به‌وضیعت حلب بپردازد تا به حال ساخته نشده بود و «راز حلب» نخستین اثر از این دست مستندها محسوب می‌شود.

نادری افزود: همچنین تصاویری هم از مدافعان حرم ایرانی که به شهادت رسیده‌اند، در این مستند آورده شده است.

وی در ادامه درباره مشکلات ساخت مستند «راز حلب» بیان کرد: شرایط ساخت این مستند در سوریه، بسیار سخت بود به‌صورتی که در مناطق نامناسب و جنگی حلب، شب را سیری می‌کردیم و این موضوع باعث شد تیم سه نفره ما مریش شوند. از آن مهم‌تر، حضور در فضای جنگی، موجب شده بود تا کار ما برای ساخت این مستند دشوارتر شود.

این مستندساز اضافه کرد: ساخت «راز حلب»، جوابی برای پایه‌گوییانی است که قصد ایجاد تفرقه و شبهه در ماجرای حضور مدافعان حرم در کشور سوریه و مقابله با تروریست‌های داعش داشتند.

وی تصریح کرد: «راز حلب»، نخستین مستند جامع و کامل درباره حلب است که در کنار روایت سرگذشت این شهر در جنگ، آزداسازی آن را هم روایت می‌کند؛ البته تا امروز، شاهد تولید مستندهای متعددی درباره این شهر بوده‌ایم اما اینکه مستندی به‌صورت جامع و به‌وضیعت حلب بپردازد تا به حال ساخته نشده بود و «راز حلب» نخستین اثر از این دست مستندها محسوب می‌شود.

نادری افزود: همچنین تصاویری هم از مدافعان حرم ایرانی که به شهادت رسیده‌اند، در این مستند آورده شده است.

وی در ادامه درباره مشکلات ساخت مستند «راز حلب» بیان کرد: شرایط ساخت این مستند در سوریه، بسیار سخت بود به‌صورتی که در مناطق نامناسب و جنگی حلب، شب را سیری می‌کردیم و این موضوع باعث شد تیم سه نفره ما مریش شوند. از آن مهم‌تر، حضور در فضای جنگی، موجب شده بود تا کار ما برای ساخت این مستند دشوارتر شود.

این مستندساز اضافه کرد: ساخت «راز حلب»، جوابی برای پایه‌گوییانی است که قصد ایجاد تفرقه و شبهه در ماجرای حضور مدافعان حرم در کشور سوریه و مقابله با تروریست‌های داعش داشتند.

وی تصریح کرد: «راز حلب»، نخستین مستند جامع و کامل درباره حلب است که در کنار روایت سرگذشت این شهر در جنگ، آزداسازی آن را هم روایت می‌کند؛ البته تا امروز، شاهد تولید مستندهای متعددی درباره این شهر بوده‌ایم اما اینکه مستندی به‌صورت جامع و به‌وضیعت حلب بپردازد تا به حال ساخته نشده بود و «راز حلب» نخستین اثر از این دست مستندها محسوب می‌شود.

نادری افزود: همچنین تصاویری هم از مدافعان حرم ایرانی که به شهادت رسیده‌اند، در این مستند آورده شده است.

وی در ادامه درباره مشکلات ساخت مستند «راز حلب» بیان کرد: شرایط ساخت این مستند در سوریه، بسیار سخت بود به‌صورتی که در مناطق نامناسب و جنگی حلب، شب را سیری می‌کردیم و این موضوع باعث شد تیم سه نفره ما مریش شوند. از آن مهم‌تر، حضور در فضای جنگی، موجب شده بود تا کار ما برای ساخت این مستند دشوارتر شود.

این مستندساز اضافه کرد: ساخت «راز حلب»، جوابی برای پایه‌گوییانی است که قصد ایجاد تفرقه و شبهه در ماجرای حضور مدافعان حرم در کشور سوریه و مقابله با تروریست‌های داعش داشتند.

وی تصریح کرد: «راز حلب»، نخستین مستند جامع و کامل درباره حلب است که در کنار روایت سرگذشت این شهر در جنگ، آزداسازی آن را هم روایت می‌کند؛ البته تا امروز، شاهد تولید مستندهای متعددی درباره این شهر بوده‌ایم اما اینکه مستندی به‌صورت جامع و به‌وضیعت حلب بپردازد تا به حال ساخته نشده بود و «راز حلب» نخستین اثر از این دست مستندها محسوب می‌شود.

نادری افزود: همچنین تصاویری هم از مدافعان حرم ایرانی که به شهادت رسیده‌اند، در این مستند آورده شده است.

وی در ادامه درباره مشکلات ساخت مستند «راز حلب» بیان کرد: شرایط ساخت این مستند در سوریه، بسیار سخت بود به‌صورتی که در مناطق نامناسب و جنگی حلب، شب را سیری می‌کردیم و این موضوع باعث شد تیم سه نفره ما مریش شوند. از آن مهم‌تر، حضور در فضای جنگی، موجب شده بود تا کار ما برای ساخت این مستند دشوارتر شود.

داعش به روایت یک کُرد سنی

فیلم‌هایی که درباره داعش و جبهه مقاومت ساخته شده‌اند عمدتاً روایت‌هایی از جانب طرفداران این جبهه بوده است. اما راوی مستند «حرم‌ان» یک کُرد سنی است و نسبتش بین دو جبهه در ابتدای فیلم بی‌طرفی است. این مسئله، تأثیرگذار این فیلم را بر معدود افرادی که به گروه‌های تکفیری تمایل دارند بالا برده است و شاید مخاطب اصلی فیلم هم همان‌ها باشند.

مستند «حرم‌ان» ماجرای دعوت از یک جوان کُرد سنی ساکن در ایران به داعش است. جوانی که پس‌ر عمویش به عضویت داعش درآمده و او را نیز ترغیب به عضویت در این گروه‌کمی می‌کند. اما این جوان نسبت به تبلیغات داعش تردید دارد، بنابراین تصمیم می‌گیرد به موصل، به قلب خلافت برود تا همه چیز را از نزدیک ببیند.

«حرم‌ان» یک مستند ماجراجویانه و جست‌وجوگرانه است که سعی دارد ناگفته‌هایی را دربار‌ه داعش از زبان مردمی که تحت خلافت این جریان تکفیری بودند افشا کند. او در ادامه با نیروهای واکنش سریع در عراق همراه می‌شود. در این فیلم، تصاویری از طراحی عملیات و نبرد رو در روی این نیروها با داعش را می‌بینیم. تصاویر جنگی فیلم تا‌زگی ندارند و حرف و طرح جدیدی دیده نمی‌شود. اما آنچه در این فیلم برجسته است، نمایش نزدیکی و یافتن شیعه و سنی است. به ویژه آن بخش از فیلم که با زن و شوهرهایی که یکی شیعه است و دیگری سنی مصاحبه می‌شود و آنها می‌گویند که اساساً اختلافی با هم ندارند و یک مرد سنی می‌تواند عاشق زن یک شیعه شود و با او ازدواج کند. و بعد می‌فهمیم که این گونه افراد در عراق کم‌نشان نیستند و ماجرای رمان «روای نیمه شب» که درباره عشق افسانه‌ای دختر و پسری با اختلاف مذهبی هم در عراق واقعیت دارد.

حمید عبدالله زاده، کارگردان مستند «حرم‌ان» درباره این فیلم گفت: سعی کردم در واقع شرایط آزداسازی موصل را در این مستند به‌گونه‌ای نشان دهم که صرفاً جنگی نباشد اما نیاز شخصیت من این بود که وارد فاز نظامی هم شوم برای این‌که نشان دهم مردم چه سرنوشت تلخی پیدا کردند.

وی با اشاره به همکاری خوب مردم موصل در ساخت مستند حرم‌ان، بیان کرد: نیاز این داستان بود که تصاویری نظامی هم نشان دهیم و در آخر هم با مردمی مواجه می‌شویم که تفکرشان را عوض کرده‌اند؛ چرا که موصل به خاطر فتح قلب مردمش در یک شب سقوط کرد.

این مستندساز جوان با بیان این‌که داعشی‌ها فقط پرچم را زمین گذاشتند و بدون پرچم و لباس در عراق زندگی می‌کنند؛ اظهارداشت: آمریکایی‌ها فضا را آماده کردند که این جنگ مذهبی ادامه داشته باشد.

عبدالله زاده در ادامه با بیان این‌که در حوادث منطقه باید کار رسانه‌ای دقیق‌تری انجام می‌شد، ابراز کرد: این موضوع الان هم آتش زیر خاکستر است که ممکن است در آینده ما را تهدید کند و باید این دفعه به لحاظ اعتقادی کار کنیم.

عبدالله زاده در ادامه با بیان این‌که در حوادث منطقه باید کار رسانه‌ای دقیق‌تری انجام می‌شد، ابراز کرد: این موضوع الان هم آتش زیر خاکستر است که ممکن است در آینده ما را تهدید کند و باید این دفعه به لحاظ اعتقادی کار کنیم.

عبدالله زاده در ادامه با بیان این‌که در حوادث منطقه باید کار رسانه‌ای دقیق‌تری انجام می‌شد، ابراز کرد: این موضوع الان هم آتش زیر خاکستر است که ممکن است در آینده ما را تهدید کند و باید این دفعه به لحاظ اعتقادی کار کنیم.